

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobkyně **M. Č.**, bytem V. K. 357, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze, Na Poříčním právu 376/1, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne **13. 11. 2012, č. j. 2012/86484-421**, ve věci vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.
- III. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí označeného shora, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Olomouci ze dne 10. 9. 2012, č. j. JEC–93/2012–KV, kterým byla žalobkyně ode dne 20. 8. 2012 vyřazena z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti s Úřadem práce.

[2] Žalobkyně v žalobě uvedla, že Úřad rozhodl o vyřazení žalobkyně

z evidence proto, že se ve stanovený termín 20. 8. 2012 nedostavila na kontaktní místo veřejné správy ve V. a učinila tak až 28. 8. 2012, protože tato dvě data zaměnila. Na kontaktním místě ji poslali do Úřadovny Úřadu práce ve V., kdy jí už bylo pouze sděleno, že bylo zahájeno správní řízení ve věci jejího vyřazení z evidence uchazečů. Ve vyjádření k této věci žalobkyně sdělila, že je prakticky negramotná, stává se často, že si plete data a má obtíže zapamatovat si místo schůzek a podobně. Mentální schopnosti žalobkyně jsou značně snižené, žalobkyně přiložila k žalobě kopii části posudku, který byl vypracován soudním znalcem MUDr. J. N. (Lázně Jeseník) pro potřeby soudního řízení ve věci zanedbání výchovy u Okresního soudu v Jeseníku sp. zn. 1 Z 95/2012, a kopii lékařské zprávy MUDr. M. N. (Centrum duševního zdraví Jeseník). Pracovníci Úřadu práce, pracoviště V., žalobkyni dlouhodobě znají, podle úrovně komunikace jim musí být známa její mentální úroveň, přesto se Úřad práce odvolává na žádost o zprostředkování zaměstnání, která byla žalobkyní podepsaná. Přitom je zřejmé, že podpis neměl a nemohl mít parametry informovaného souhlasu s obsahem podepsaného dokumentu. Pracovníkům Úřadu práce v Jeseníku musí být z kontaktů jasné, že žalobkyně je *de facto* negramotná, má problémy s porozuměním textům i ústním informacím, není schopna rozlišit důležitost některých úkonů a povinností, má potíže s dodržováním termínů atp. Úřadu práce tak musí být jasné, že žalobkyně není schopna najít si sama zaměstnání a není tedy pravděpodobné, že by mohla někde pracovat a nelegálně zneužívat sociální systém ČR. Postup Úřadu práce v Jeseníku tedy lze hodnotit jako záměrně šikanózní, který měl žalobkyni poškodit na jejích právech a především který poškodil práva a potřeby čtyř nezletilých dětí, o které pečuje spolu se svým druhem, který je zaměstnaný a pobírá v současnosti pouze minimální mzdu. Vyřazení z evidence uchazečů značně poškodilo rodinu žalobkyně, ohrozilo výchovu a rozvoj dětí a znamenalo nebezpečí vzniku dluhů na veřejných pojistných systémech, které jsou pro budoucnost rodiny potenciálně devastující. V napadeném rozhodnutí žalovaný potvrdil zcela formální přístup k práci s žalobkyní ze strany Úřadu práce v Jeseníku a rezignaci na individuální práci s klientem, a to zejména tím, že žalovaný uvedl, že Úřad práce není kompetentní k posouzení zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti vůči Úřadu práce. Rezignace na individuální práci s klienty Úřadu práce popírá smysl této instituce, která by měla uchazečům o práci tuto pomáhat hledat a využívat k tomu nástroje individuálního akčního plánu. Žalovaný nevzal v potaz mentální stav žalobkyně ani skutečnost, že se snažila svoje opomenutí napravit. Minulou bezproblémovou spoluprací s Úřadem práce vnímal dokonce jako přitěžující okolnost. Postup žalovaného i Úřadu práce v Jeseníku je v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04, č. 139, a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 20/2008–58, a ze dne 30. 3. 2009, sp. zn. 4 Ads 161/2008. Žalobkyně vyjádřila pochybnost, zda uložená povinnost dostavit se na CzechPoint má jakoukoliv souvislost se zprostředkováním zaměstnání a zda je Úřad práce oprávněn plnění této povinnosti po uchazeči vyžadovat, natož uložit tak přísnou sankci za její nesplnění (podrobněji viz stanovisko Veřejného ochránce práv k problematice DONEZ). Postup správních orgánů obou stupňů bylo v rozporu s výroky soudu v citovaných rozsudcích a je v rozporu se zákonem, protože nebyly nijak zohledněny obtíže žalobkyně, které ji limitují při plnění povinností vůči Úřadu práce. Žalobkyně navrhla proto zrušení obou napadených rozhodnutí.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že žalobkyně odkazuje na stejné listinné podklady, které doložila k odvolání, avšak nedoložila žádný relevantní důkaz svědčící o její neschopnosti dostavit se ve stanoveném termínu na kontaktní místo veřejné správy. Z lékařské zprávy ze dne 21. 2. 2012 vyplynula zdravotní omezení ve vztahu k výkonu zaměstnání, nelze z ní však dovodit zdravotní omezení z hlediska plnění povinností uchazeče o zaměstnání formou dostavení se na kontaktní místo dne 20. 8. 2012. Ani z části textu pojednávajícího o vyšetření žalobkyně nelze dospět k závěru, že by žalobkyně nebyla schopna dostát předmětné povinnosti uchazeče o zaměstnání. Text pojednával sice o mentálních schopnostech zkoumané osoby, avšak není z něj v žádném případě zřejmé, že by tato nebyla schopna plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání. Naopak, jak bylo již uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalované, v tomto textu je zaznamenána účelovost reakcí zkoumané osoby tak, aby vyvolala dojem nepochopení významu pokládaných dotazů. Žalobkyně proto ani v rámci žaloby neprokázala vážný důvod, který by jí byl právě dne 20. 8. 2012 zabránil dostavit se ve stanoveném termínu na kontaktní místo veřejné správy. K námitce formálního přístupu správních orgánů k žalobkyni a k rezignaci na individuální přístup žalovaný uvedl, že žalobkyně do doby porušení povinnosti uchazeče o zaměstnání nedostavením se dne 20. 8. 2012 na kontaktní místo žádným způsobem nenamítala, vzhledem k mentální úrovni, potřebu jakéhokoliv změněného či individuálnějšího přístupu ke své osobě a povinností stanovené vždy stejným způsobem bez potíží plnila. Správní orgán I. stupně postupoval zcela v souladu se zákonem o zaměstnanosti a jeho postupu vůči žalobkyni nelze vytýkat nedostatek individuálního přístupu či formální přístup. Žalovaný se řádně vznesenými námitkami žalobkyně v odvolání a jí doloženými listinnými důkazy zabýval a vypořádal se s nimi. Žalovaný se neztotožnil ani s názorem žalobkyně, že dosavadní dodržování povinností uchazeče o zaměstnání bylo žalovaným posouzeno v její neprospěch. Žalovaný tuto skutečnost zmínil při odůvodnění svého závěru o neprokázání zdravotních důvodů, které by žalobkyni zabránily ve splnění povinnosti uchazeče o zaměstnání jako skutečnost, která jí v namítaných důvodech rovněž nesvědčí, neb, jak výše uvedeno, je nesporné, že do dne 20. 8. 2012 žalobkyně bez ohledu na jí až ve vyjádření ve správním řízení namítané snížené mentální schopnosti, bez potíží povinnosti uchazeče o zaměstnání plnila. K námitkám rozporu rozhodnutí žalovaného s rozhodnutími Ústavního a Nejvyššího správního soudu žalovaný uvedl, že citovaný náleze Ústavního soudu pojednává o přepjatém formalismu při neuznání zaplacení pojistného na důchodové pojištění, kdy daná částka byla účastníkem správního řízení poukázána na účet místně nepřislušného správního orgánu. Podle názoru žalovaného tento náleze Ústavního soudu nelze vztáhnout na případ žalobkyně. Žalobkyně prokazatelně vůbec nesplnila svoji povinnost uchazeče o zaměstnání (nedostavila se ve stanoveném termínu na KMVS), o níž byla řádně poučena a se kterou zákon o zaměstnanosti v případě prokázání vážného důvodu spojuje následek ve formě vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, přičemž nedává Úřadu práce na zvážení, zda k tomuto kroku vůči uchazeči o zaměstnání přistoupí či nikoliv. Následnou snahu žalobkyně za nedodržení stanoveného termínu se omluvit nelze bez prokázání vážného důvodu podle zákona o zaměstnanosti zohlednit. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

29. 8. 2008, č. j. 4 Ads 42/2008–95, týkající se nemožnosti správních orgánů svévolně zmírnit dopady ustanovení zákona o zaměstnanosti na postavení vyřazeného uchazeče o zaměstnání, neboť zákon o zaměstnanosti neobsahuje žádné ustanovení o odstranění tvrdosti. K odkazovaným rozsudkům Nejvyššího správního soudu žalovaný uvedl, že je nesporné, že veřejná správa a zejména pak činnost Úřadu práce je především službou veřejnosti, která by primárně měla směřovat k další uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce a nikoliv k jeho vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, avšak je zároveň nesporné, že jedině v aktivním a kooperativním vztahu uchazeče o zaměstnání Úřadu práce lze dosáhnout skutečně rychlého a efektivního řešení nezaměstnanosti, přičemž povinnost dostavovat se ve stanovených termínech na kontaktní místa je jednou ze základních povinností uchazeče o zaměstnání, která slouží právě možnosti pravidelné spolupráce s uchazeči o zaměstnání a tedy k naplnění účelu činnosti Úřadu práce. K tomuto závěru dospěl rovněž Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 Ads 182/2011–93, kde dospěl soud k závěru, že pokud uchazeč o zaměstnání nerespektuje a není schopen splnit ani základní povinnost a nedoloží žádný vážný důvod ve smyslu § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti, pak následuje sankce v podobě vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání. V souzené věci žalovaný dodal, že napadené rozhodnutí nebylo rozhodnutím, které by bylo v rozporu se zásadami, jímž podléhá činnost správních orgánů ani nepopřelo účel činnosti Úřadu práce. Jednalo se o zákonný důsledek porušení povinnosti uchazeče o zaměstnání bez prokázání vážného důvodu. K pochybnosti žalobkyně o tom, zda měla povinnost dostavovat se na kontaktní místo a zda je Úřad práce oprávněn tuto povinnost uchazeči o zaměstnání stanovit, žalovaný uvedl, že tato možnost Úřadu práce vychází z § 26 odst. 2 zákona o zaměstnanosti a v případě neplnění této povinnosti je Úřad práce oprávněn podle § 30 odst. 2 písm. f) ve spojení s § 31 písm. c) uchazeče o zaměstnání vyřadit z evidence. Uchazeč o zaměstnání je na kontaktních místech při docházce ve stanovených termínech informován o nabídce volných pracovních míst, jedná se tedy o zprostředkování zaměstnání ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) a písm. c) a § 15 zákona o zaměstnanosti.

[4] Žalobkyně ve své replice uvedla, že individuální přístup není standardem, ale klient Úřadu práce o něj musí zvlášť požádat, že žalovaný pouze opakuje argumentaci z napadeného rozhodnutí i formální argumenty, že došlo k nesplnění povinnosti žalobkyně vůči žalovanému, aniž poukazuje na to, jak toto porušení povinností konkrétně narušilo proces spolupráce s žalobkyní. Žalobkyně navrhl, aby soud nařídil žalovanému předložit individuální akční plán žalobkyně, aby soud mohl posoudit, zda to, že si žalobkyně spletla datum kontaktu mohlo významně narušit spolupráci mezi ní a Úřadem práce.

[5] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 13. 11. 2012.

[6] Ze správního spisu krajský soud z hlediska žalobních bodů zjistil, že žalobkyně požádala 2. 12. 2008 Úřad práce v Jeseníku, detašované pracoviště Vidnava, o zprostředkování zaměstnání. V žádosti mimo jiné uvedla, že naposledy byla vedena v evidenci uchazečů od 15. 1. 2007 do 1. 6. 2008 a důvod ukončení byl sankční. Vzdělání žalobkyně uvedla „základní“ a profesi „pomocné práce“. V rubrice „získané pracovní zkušenosti“ je uvedeno „nepracovala“, dále je uvedeno, že žalobkyně nemá zdravotní omezení, má čtyři děti a živnostenské oprávnění. Dne 12. 1. 2011 byla žalobkyně poučena o tom, že Úřad práce vyřadí uchazeče o zaměstnání z evidence uchazečů o zaměstnání, jestliže bez vážných důvodů Úřadu práce neoznámí osobně nebo písemně ve lhůtě nejpozději do osmi kalendářních dnů důvody, pro které se nedostavila na Úřad práce ve stanoveném termínu. Podle záznamu ze dne 19. 1. 2012 žalobkyně potvrdila, že převzala poučení platné od 1. 1. 2012. V záznamu z jednání s uchazečem o zaměstnání ze dne 27. 5. 2009 je mimo jiné uvedeno, že rodina nemá finanční prostředky na mateřskou školkou, žalobkyně neovládá počítač a potřebuje neustálý dohled, podle sdělení terénní pracovníce je na hranici gramotnosti. Pro řádné absolvování poradenské aktivity by bylo nezbytně nutné doprovázet uchazečku při cestě do Jeseníku a současně se jí po celou dobu aktivity věnovat tak, aby z této aktivity bylo dosaženo alespoň nějakého výsledku, což si terénní pracovníce nemůže dovolit, neboť nemá na starosti pouze uchazečku, ale ještě další etnika různých lokalit. Za těchto okolností bude další účast uchazečky na poradenském programu ukončena zejména z důvodu péče o nezletilé dítě s přihlédnutím k dalším uvedeným skutečnostem. Dne 7. 4. 2009 byla žalobkyně zařazena do poradenského programu skupinové a individuální poradenství. Individuální akční plán ke zvýšení možnosti uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce podle § 33 zákona o zaměstnanosti byl vypracován 13. 5. 2009, žalobkyně ho převzala. Podle průběžného vyhodnocení a aktualizace individuálního akčního plánu ze dne 15. 8. 2012 žalobkyně absolvovala „Poradenství IV“ a byla poučena o podmínkách tohoto plánu a povinnosti součinnosti a o následcích porušení povinností. Žalobkyně v rámci aktivizací byla zařazena do projektu DONEZ a byla poučena o tom, že po dobu tří měsíců si bude plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání na kontaktním místě veřejné správy Czech Point u České pošty ve Vidnavě. Tuto písemnost žalobkyně podepsala. Podle písemnosti Úřadu práce ze dne 27. 3. 2002 k ustanovení prvního kontaktu na kontaktním místě veřejné správy byl stanoven první termín a žalobkyně byla poučena o svých povinnostech. Ve spise jsou založena potvrzení o pracovní neschopnosti žalobkyně v letech 2009 až 2012. V roce 2002 byla žalobkyně v pracovní neschopnosti mimo jiné od 28. 8. 2012 a předtím od 10. do 13. 7. 2012. Podle poučení ze dne 2. 12. 2008, které žalobkyně převzala, je stanoven postup uchazeče o zaměstnání v pracovní neschopnosti (povinnost bezodkladně, nejpozději do osmi kalendářních dnů, předložit Úřadu práce doklad o pracovní neschopnosti). Podle výpisu součinnosti se žalobkyně od 2. 12. 2008 do 15. 8. 2012 dostavovala na Úřad práce, v záznamech jsou popsány průběhy jednání. Podle písemnosti ze dne 15. 8. 2012 byl žalobkyni stanoven termín prvního kontaktu na kontaktním místě veřejné správy (Czech Point) dne 20. 8. 2012 ve 13:15 hodin. V písemnosti jsou uvedena i poučení, žalobkyně písemnost převzala. Podle záznamu z DONEZ se žalobkyně 20. 8. 2012 ve 13:15 hodin nedostavila, neomluvila se. Dne 28. 8. 2012 bylo s žalobkyní zahájeno správní řízení z moci úřední a téhož dne oznámení o tomto zahájení žalobkyně převzala.

Tentýž den podala žalobkyně písemné odvolání, ve kterém se omluvila, že se 28. 8. 2012 nedostavila na kontaktní místo z důvodu, že neumí číst ani psát, je negramotná a moc nerozumí, většinou si všechno musí říct aspoň 3× než pochopí, nikdo ji na to neupozornil. Měla za to, že se má hlásit až 28. 8. a ne 20. 8. 2012. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Olomouci ze dne 10. 9. 2012 byla žalobkyně vyřazena z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu maření součinnosti s Úřadem práce. V tomto rozhodnutí byla žalobkyně poučena o tom, že se může do evidence uchazečů o zaměstnání zařadit nejdříve po uplynutí doby šesti měsíců ode dne tohoto vyřazení. V odvolání žalobkyně poukázala na v žalobě citovaný znalecký posudek, podle kterého stav žalobkyně svědčí o extrémně těžké demenci neslučitelné se samostatnou existencí a nutností trvalého 24hodinového ošetrovatelského dohledu. Z toho je zřejmé, že bez podpory nyní žalobkyně schopna složitějších aktivit, k nimž pravidelný kontakt s Úřadem práce nepochybně patří. Žalobkyně si naprosto neuvědomuje dopad některých úkonů, například nutnosti být na kontaktním místě Úřadu práce v určený den a hodinu. Žalobkyně v odvolání namítla, že postup Úřadu práce v Jeseníku je záměrně šikanózní.

[7] V napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobkyně byla vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání od 2. 12. 2008 a dne 19. 1. 2012 převzala poučení platné od 1. 1. 2012. Spisová dokumentace obsahuje výpis kontaktů s žalobkyní po dobu jejího vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. Dne 15. 8. 2012 byla žalobkyně informována o tom, že bude plnit povinnost součinnosti uchazeče o zaměstnání na kontaktním místě veřejné správy (dále „KMVS“), konkrétně na přepážce České pošty, s. p., na adrese Hrdinů 250 ve Vidnavě, a o tom, že kontaktní pracoviště krajské pobočky Úřadu práce je oprávněno stanovit, že uchazeč o zaměstnání bude plnit povinnost součinnosti na určeném KMVS v termínech uvedených v potvrzení kontaktů uchazeče o zaměstnání, které mu bude předáno na příslušném KMVS, přičemž uchazeč o zaměstnání má dále práva a povinnosti stanovené zákonem o zaměstnanosti, o nichž byl poučen. Žalobkyně byla rovněž poučena o své povinnosti dostavovat se ve stanovený den a ve stanoveném termínu na KMVS i o tom, že nesplnění této povinnosti bude omluveno, jen prokáží-li se vážné důvody podle § 5 odst. 2 písm. c) zákona o zaměstnanosti, které by jí zabránily stanovený termín kontaktu dodržet – závažné důvody byly žalobkyní jmenovitě zopakovány. Poučení o podmínkách plnění povinnosti součinnosti uchazeče o zaměstnání na KMVS stvrdila dne 15. 8. 2012 žalobkyně svým podpisem. Při kontaktu na KMVS dne 15. 8. 2012 byl žalobkyni stanoven termín dostavení se na toto kontaktní místo na den 20. 8. 2012 ve 13:15 hodin. Dne 20. 8. 2012 se žalobkyně na kontaktní místo nedostavila ani se nijak neomluvila. Žalovaný poté popsal průběh dalšího řízení a obsah odvolání, a to že k odvolání byl doložen strojem psaný text s označením stran 3 až 8 bez uvedení autora textu, v němž je uvedeno vyjádření ordinace MUDr. J. N. ze dne 23. 5. 2012 bez jména vyšetřované osoby. V závěru tohoto textu, na který v odvolání žalobkyně poukazovala, je popsán výsledek provedeného testu vyšetřované osoby. Dle zde uvedeného by tak dosvědčil extrémně těžkou demenci neslučitelné se samostatnou existencí, vyžadující 24hodinový ošetrovatelský dohled ve specializovaném zdravotnickém zařízení nebo ústavu sociální péče, avšak při znaleckém zkoumání dochází k opakovaným zcela zřejmým účelovým reakcím ze strany zkoumané osoby,

aby vyvolala dojem, že nechápe význam pokládaných dotazů a nezná běžné výrazy, které však v jiných částech vyšetření používá zcela běžně v kontextu věty a v gramaticky správných tvarech. Totéž se týká psaného textu, početních úkonů a schopností běžně nakládat s finančními prostředky. K odvolání byla přiložena lékařská týkající se žalobkyně, vypracovaná MUDr. M. N., odborným lékařem Centra duševního zdraví, ze dne 21. 2. 2012, dle jehož závěrů je žalobkyně schopna pomocné profese v nerizikovém pracovním prostředí. Na druhé straně dokladu jsou různé záznamy, jeví se jako lékařské, bez uvedení data a autora jejich vyhotovení a rovněž bez uvedení, koho se týkají. Po přezkoumání odvoláním napadeného rozhodnutí žalovaný odkázal na § 30 odst. 2 písm. f), § 30 odst. 3, § 31 písm. c) a § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti a na vybraná ustanovení aplikoval na zjištěný skutkový stav, přičemž dospěl k závěru, že tvrzení žalobkyně, že si zaměnila datum stanoveného termínu k dostavení se na kontaktní místo, nelze s ohledem na § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti zohlednit jako vážný důvod, kterým by bylo možné nedostavení se ve stanoveném termínu na kontaktní místo ospravedlnit. K námitce žalobkyně o snížených mentálních schopnostech žalovaný uvedl, že nebylo žádným relevantním důkazem prokázáno, že by žalobkyni její mentální schopnosti nedovolovaly poskytnout součinnost Úřadu práce formou dostavení se ve stanoveném termínu na KMVS. Z lékařské zprávy ze dne 21. 2. 2012 nic takového nevyplývá a rovněž tak nelze soudit z části textu pojednávajícího o vyšetření, který, pokud by odvolací orgán připustil, že se týká žalobkyně (což z jeho obsahu lze dovodit), naopak spíše svědčí o účelových reakcích zkoumané osoby tak, aby vyvolal dojem, že nechápe význam pokládaných dotazů a nezná ani běžná slova. Navíc žalovaný zdůraznil, že žalobkyně je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání již od roku 2008 a jak vyplývá z Úřadem práce doložených výpisů kontaktů s ní, dosud neměla nikdy problém s dodržováním stanovených termínů k poskytnutí součinnosti Úřadu práce a ani s uvědoměním si povinností uchazeče o zaměstnání. Pokud by žalobkyně doložila lékařský posudek, z něhož by vyplývalo, že není schopna plnit povinnost součinnosti s Úřadem práce při zprostředkování zaměstnání, bylo by toto rovněž důvodem pro její vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání podle § 30 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Žalobkyně rovněž při podepisování poučení o povinnostech uchazeče o zaměstnání na Úřadě práce, kterých bylo v průběhu její evidence několik, poslední 19. 1. 2012, nikdy prokazatelně nenamítla, že by těmto nerozuměla, příp. že by si je neuměla přečíst a tudíž ani, že by musela být nějakým zvláštním způsobem upozorňována na stanovené povinnosti. Žalobkyně žádným relevantním dokladem neprokázala, že by byla jakkoliv omezena ve způsobilosti svým podpisem stvrzovat souhlas s podepsovanými dokumenty a pokud neporozumění dokumentům nenamítala při jejich podpisu a naopak svým podpisem stvrdila souhlas s nimi, tedy i jejich porozumění, nelze se následně jejich neporozumění jako důvod neplnění povinností uchazeče o zaměstnání dovolávat. K námitce, že pracovníkům Úřadu práce musela být z kontaktu s žalobkyní zřejmá její nízká mentální úroveň, která měla způsobit nesplnění povinností uchazeče o zaměstnání, žalovaný uvedl, že Úřad práce není kompetentní k posouzení zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání plnit povinnosti vůči Úřadu práce a, tedy pokud není doložen relevantní důkaz (lékařský posudek) svědčící o určité zdravotní, případně mentální omezení, Úřad práce si nemůže sám z pouhého kontaktu s uchazečem o zaměstnání učinit závěr o jeho

neschopnosti plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, resp. neschopnosti svým podpisem stvrdit projev své vůle. Pokud žalobkyně od roku 2008, tedy po dobu více jak tří let byla schopna plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání mimo jiné formou dostavování se na Úřad práce ve stanovených termínech, neměl Úřad práce důvod mít pochybnosti o její schopnosti plnit součinnost formou dostavování se ve stanovených termínech na KMVS. Správní orgány postupovaly v souladu se zákonem podle citovaných ustanovení, ze kterých bez vážných důvodů a jejich prokázání zákon nepřipouští žádné výjimky, a proto nelze jejich postup označit za šikanózní s účelem záměrně poškodit žalobkyni a její rodinu. Ve prospěch žalobkyně nelze rovněž posoudit skutečnost, že se jednalo o neúmyslné zanedbání stanoveného termínu, neboť zákon o zaměstnanosti nestanoví pro kvalifikaci porušení povinnosti uchazeče o zaměstnání prokázání úmyslného jednání z jeho strany.

[8] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 30 odst. 2 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *uchazeče o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážného důvodu maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce (§ 31).*

[9] Podle § 30 odst. 3 zákona o zaměstnanosti *vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání se provede dnem, kdy nastala některá ze skutečností uvedených v odstavcích 1 a 2. Rozhodnutí o vyřazení nelze vydat po uplynutí 3 let ode dne, kdy nastala skutečnost bránící vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání podle odstavce 1 písm. a), nebo kdy uchazeč o zaměstnání nesplnil povinnost vyplývající z odstavce 1 písm. b).*

[10] Podle § 31 písm. c) zákona o zaměstnanosti *uchazeč o zaměstnání maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce, jestliže se nedostaví na krajskou pobočku Úřadu práce nebo kontaktní místo veřejné správy ve stanoveném termínu bez vážných důvodů [§ 5 písm. c)].*

[11] Podle § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti *pro účely tohoto zákona se rozumí vážnými důvody spočívající v*

1. *nezbytné osobní péči o dítě ve věku do 4 let,*
2. *nezbytné osobní péči o fyzickou osobu, která se podle zvláštního právního předpisu považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost), pokud s uchazečem o zaměstnání trvale žije a společně uhrazují náklady na své potřeby; tyto podmínky se nevyžadují, jde-li o osobu, která se pro účely důchodového pojištění považuje za osobu blízkou,*
3. *docházce dítěte do předškolního zařízení a povinné školní docházce dítěte,*
4. *místě výkonu nebo povaze zaměstnání druhého manžela nebo registrovaného partnera,*

5. *okamžitým zrušení pracovního poměru zaměstnancem podle § 56 zákoníku práce,*
6. *zdravotních důvodech, které podle lékařského posudku brání vykonávat zaměstnání nebo plnit povinnost součinnosti s Úřadem práce - krajskou pobočkou Úřadu práce a pobočkou Úřadu práce pro hlavní město Prahu (dále jen "krajská pobočka Úřadu práce") při zprostředkování zaměstnání, nebo*
7. *jiných vážných osobních důvodech, například etických, mravních či náboženských, nebo důvodech hodných zvláštního zřetele.*

[12] Zjištění porušení povinností žalobkyně je jednoznačné a nepochybné. O tom ani mezi účastníky řízení nebylo sporu.

[13] Sporná zůstala pouze aplikace a výklad § 5 písm. c) zákona o zaměstnanosti a existence jiných vážných důvodů osobních anebo hodných zvláštního zřetele. Tímto důvodem měly být snížené mentální schopnosti žalobkyně, které měly vyplývat z lékařských zpráv a posudků MUDr. J. N. vypracovaného pro účely řízení ve věci obvinění ze spáchání přečinu ohrožování výchovy dítěte spáchaného formou spolupachatelství. Tohoto přečinu se měla žalobkyně dopustit tím, že v období od 1. 9. 2010 do konce února 2012 „jako jedna z rodičů dostatečně nezajišťovala docházku dětí do školy, nošení základních pomůcek, před odchodem dětí do školy neprováděla dostatečnou kontrolu čistoty dětí, nijak se nepodílela na přípravě dětí do školy, nekontrolovala plnění povinností dětí spočívající v učení a psaní úkolů a tyto svoje povinnosti přenáší na pracovníky o. s. ESTER. Často omlouvá děti ze školní docházky z důvodu nemoci a přitom je nechá běhat venku. Rodiče nějak nespolupracují školou, nechodí vůbec na rodičovské schůzky, jinak nereagují na výzvy učitelů. Nedostavuje se bez omluvy na jednání OSPOD a dalších institucí ...“ (str. 8 k žalobě přiloženého posudku).

[14] Podle posudku přiloženého k žalobě sama žalobkyně mj. uvedla, že v jejich rodině hospodaří s penězi ona, že nakupuje v obchodě na náměstí, protože je to tam levnější, má přesný přehled o cenách základních potravin, učí se s dětmi, k doktorovi nechodí, protože je zdravá, podepsat se umí a omluvila se, že jí vypadlo v podpisu jedno písmeno. Žalobkyně lékařům někdy tvrdí, že nechodila do školy, někdy že ano. Testy vypověděly o tom, že ngramotná není, svědčily o tom naučené tahy čitelných písmen. U žalobkyně byla jednoznačná agravace, mentální retardace a demence byly vyloučeny. Vyšetření žalobkyně prokázala, že je bez známek poruchy vnímání a myšlení ve smyslu duševní poruchy schizofrenního okruhu, odpovědi na otázky týkající se intelektu a paměti svědčily až o simulaci ngramotnosti a mentální retardace těžkého stupně. Reakce žalobkyně, kdy na přímé dotazy na význam základních slov nedokázala reagovat, ale jinak je používala běžně a bez potíží, prokázaly účelové odpovědi. Pokud žalobkyně na upozornění lékaře na následky nespolupráce při psychologickém vyšetření (konkrétně, že když nebude spolupracovat a vůbec odpovídat, že bude nařízeno čtyřtýdenní ústavní vyšetření) přesně porozuměla a adekvátně reagovala, je zjevné, že žalobkyně mohla porozumět i upozornění na to, kdy se má dostavit na kontaktní místo veřejné správy.

[15] Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně tedy zvládá hospodaření v domácnosti, rozlišuje výhodnost cen, druhy a kvalitu zboží, má dobrý přehled o cenách spotřebního zboží, pamatuje si skutečnosti aktuální, z nedávné doby i ze starší minulosti. Z medicínského hlediska u žalobkyně bylo posudkem MUDr. J. N. na základě vyšetření dne 21. 2. 2012 jednoznačně zjištěno, že žalobkyně nemá omezené mentální schopnosti, aby jí to bránilo v plnění zákonných povinností a jde o osobu, o které převažuje agravace.

[16] Žalobkyně tedy je schopna dostatečně porozumět poučení a stanoveným povinnostem uloženým zákony a správními orgány, a proto se soud s argumentací správních orgánů obou stupňů k této otázce ztotožnil.

[17] Soud zjistil, že správní orgány vybraly správně právní normy, které aplikovaly na dostatečně zjištěný skutkový stav a dále soud zjistil, že tyto právní normy správně interpretovaly stejně jako neurčitý právní pojem „jiné vážné důvody“. S argumentací správních orgánů v napadených rozhodnutích a ve vyjádření žalovaného k žalobě se soud ztotožnil, a to včetně názoru na nepřiléhavost argumentu a odkazu na nálezný Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04, <http://nalus.usoud.cz> anebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 20/2008-58, www.nssoud.cz. V obou věcech šlo o skutkově jiný případ. V případě rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2009, č. j. 4 Ads 161/2008-101, je rozdíl v tom, že v odkazované věci nezjistily správní orgány dostatečně skutkový stav, podle zdejšího soudu v souzené věci správní orgány zjistily skutkový stav dostatečně a v souladu s § 3 správního řádu tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti – v souzené věci byl postup správních orgánů pečlivý a napadené rozhodnutí se podrobně se všemi zjištěnými skutečnostmi vypořádalo. Další rozdíl spočívá v tom, že žalobkyně v odkazované věci oznámila důvod své neúčasti před vydáním rozhodnutí vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání, tedy omluvila se ještě včas, a to i přesto, že nebyla dostatečně poučena o způsobu omluvy (což v souzené věci žalobkyně byla). V odkazované věci se žalobkyně aktivně sama snažila najít zaměstnání, zaměstnaná před zařazením v evidenci i poté byla (což je zdejšímu soudu známo ze zde souzených věcí týkajících se PhDr. H. P. i z věcí spadajících do působnosti Krajského soudu v Ostravě – senátních a souvisejících), její situace tedy byla přechodná. Nadto podle tohoto rozsudku je nutno posuzovat „vážné důvody“ komplexně, v souvislosti s ostatními relevantními okolnostmi, což nastalo i ve věci souzené zdejším soudem.

[18] Naopak, rozsudky Nejvyššího správního soudu, na které odkázal žalovaný, jsou použitelné i v souzené věci a podporují argumentaci žalovaného i správního orgánu I. stupně.

[19] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2008, č. j. 8 As 56/2007-151, www.nssoud.cz, *u neurčitých právních pojmů se vyskytuje uvážení, které je zaměřeno na skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Soud ve správním soudnictví posuzuje především, zda tato úvaha správního orgánu neodporuje zásadám logiky a má dostatečnou oporu ve zjištěných skutečnostech.* V souzené věci těmito požadavkům správní orgány plně dostály.

[21] Podle § 78 odst. 1 věty druhé s. ř. s. *pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil*. Jinými slovy, správní uvážení soud nepřezkoumává, pokud nezjistí vybočení z jeho mezí či jeho zneužití, libovůli. Správní orgány svůj postup řádně a vyčerpávajícím způsobem v souzené věci odůvodnily, své úvahy dostatečně popsaly a soud shledal, že byly i v souladu se zásadami správního řízení, přijaté závěry pak byly přiměřené. Mezemi správního uvážení jsou především právní řád samotný, pravomoc a působnost správních orgánů, principy správního řízení, veřejný zájem, účel a cíl správního řízení (srov. Soňa Skulová: *Správní uvážení. Základní charakteristika a souvislosti pojmu*. Masarykova univerzita Brno, 2004). Správní orgány tak správní uvážení (o zvolení procesních úkonů, včetně volby důkazů i právní interpretace) použily v souladu se zákonem, včetně zásad správního řízení i obecně uznávaných právních zásad, včetně ústavních a těch, které vyplývají z právní teorie i evropského a mezinárodního práva.

[22] Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.

[23] Náhrada nákladů řízení žalovanému přiznána nebyla, neboť žádné nepožadoval ani soud žádné ze spisu nad rámec běžné úřední činnosti nezjistil a žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože v tomto řízení nebyla úspěšná (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 15. 1. 2014

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně